

”נקודה טובה” – מסע בשבילי הרוח של עם ישראל

(גיליון 35 - שנת תשפ”ב גיליון ”נשא” - ה’ סיון תשפ”ב, 4 ליוני 2022)

לע”נ אמו”ר ר’ יוסף - חיים ב”ר יעקב רוט ז”ל

ב”ה

”נקודה טובה” לפרשת ”נשא” - לחג השבועות

המשורר חיים נחמן ביאליק בשירו **אם יש את נפֿשֿך לְדַעַת**, מגדיר את בית המדרש הישן כ-**בית חיינו** ואת התורה כ- **אוצר נְשִׁמְתָנוּ**.

מה יש בה בתורת ישראל עד שאנו עוסקים בלימודה האינסופי והעמוק, דורות כה רבים, בבחינת **מים שאין להם סוף?!?**

תורת ישראל היא ספר של אִידֶאָלִים ועקרונות חיים לאדם, לקהילה, לחברה, לאומה, למדינה ולאנושות כולה.

אידאלים שחלקם נאמרו לנו כסיפורים על מעשי האבות (דוגמה אישית...) וחלקם ניתנו כמצוות. חלקם כתורה שבכתב וחלקם כתורה שבעל פה. אידאלים שבהם אנו עוסקים יומם ולילה במסגרת מצוות תלמוד התורה. תורה שיש בה גם לימוד וגם מעשה.

התורה לא ניתנה לנו רק כסידרה של הנחיות והוראות מדוייקות, אלא גם כ”קווים מנחים” לקיומו ולתיקונו של עולם טוב יותר. עולם של צדק וחסד.

האם יש ליהדות ”חברים” נוספים בדרך ל”תיקונו” של העולם!?

לאחרונה פורסם ספר חדש מפרי עטו של הרב אוריאל עיטם. ספר שהינו שער לתורתו של הרב יהודה ליאון אשכנזי (מניטו) - תלמיד חכם והוגה שהיה מחובר הן לתורה ולתורת הסוד והן לתרבות המערבית. והנה קטעים מתוך תשובתו המרתקת לשאלה זו.

האלילות - היא תופסת את העולם כ**סטטי** ובלתי משתנה... מונהג על ידי האלים.

התרבות היוונית הקלאסית - העמידה את ה**טרגדיה האנושית** במרכז. וסיפור חיי האדם הוא מעגל סגור שאי אפשר להיחלץ ממנו...

הפילוסופיה היוונית - ראתה בשכל ובתבונה את הדרך לדבקות בנצח. אבל מכל מקום, העולם ישאר בחסרונותיו.

הנצרות - רואה את האדם הפרטי כחוטא, שיזכה לגאולה בשלב הסופי, רק על ידי חסדו האל. והיא התייאשה משלב הביניים בו אמור האדם לתקן ולהשלים בעמלו את העולם.

אל תוך ה”ריק” הזה, נכנס בסערה ה**מודרניזם** שהבטיח לעולם גאולה, שיפור ו”תיקון”, בכוח ה**מדע**. בכוח המהפכה המדעית, התעשייה והטכנולוגיה. מודרניזם שהביא לעולם גאולה מרעב וממחלות ו”הדר” של איכות חיים והארכת תוחלת החיים. **מודרנה** שהתנתקה מאלוקים ו”המליכה” במקומו את האדם.

"נקודה טובה" – מסע בשבילי הרוח של עם ישראל

אולם, התפיסה הזאת קרסה בסערה במלחמת העולם השנייה. אז התברר כי חוכמתו וכישוריו של האדם יכולים להוביל גם לחורבן. עוצמתו הגדולה של האדם, העמידה בספק את עצם קיומו. וכך במקום "גאולה" ו"תיקון", קיבלנו את הפצצה האטומית, מלחמות עולם הרסניות ומירוץ חימוש.

ללמדך, שהיהדות הינה תפיסת העולם היחידה, הטוענת שהקב"ה ברא עולם חסר והניח אותו לנו - לבני האדם, כדי שנתקן ונשפר אותו. ולשם כך הגענו לעולם. זהו תפקידנו וזוהי זכות קיומנו. והקב"ה בכבודו ובעצמו, מאמין בנו ובכוחנו...

אז איך הרעיון הגדול הזה בא לידי ביטוי מעשי?!

רעיון "תיקון" העולם אינו עוסק ברקיעים ובמלאכים. היהדות איננה רק "דת" העוסקת במערכת היחסים שבין אדם לאלוקיו, אלא גם ובעיקר במערכת היחסים שבין אדם לחברו. זוהי דרך חיים מקיפה שהגדירה את מערכת היחסים הכלכלית במסחר ובכיכר השוק וציוותה על הקמתה של מערכת משפט שמטרתה לעשות צדק. ואכן, את הדרישה למוסר - לעשיית צדק וחסד, צעקו נביאי ישראל לדורותיהם, הן מול העם והן מול האליטות והמלך.

היהדות מצווה גם את האדם הפרטי לראות את ה"אחר". את צרכיו ואת מצוקותיו. לוותר, להתרחק מעוולה, לעשות פשרה ולהרבות אהבת אחים (על פי רש"י הירש דברים פרק ו, יח).

כך אנו פוגשים גם את הציוויים הכלליים של עשיית הטוב והישר, הראוי וההגון: "וְעָשִׂיתָ הַיָּשָׁר וְהַטּוֹב" (דברים ו, יח) ו-"וְהִלַּכְתָּ בְּדַרְכָיו" (דברים כח, ט) ובצידם גם האיסור - לא להיות "נבל ברשות התורה" (רמב"ן, ויקרא יט, ב). ציוויים המהווים קווים מנחים כלליים להתנהגות חיובית ובכך "סוגרים" לאקונות ו"פרצות" מוסריות והלכתיות נקודתיות ומקומיות, ככל שיווצרו כאלה.

היהדות הינה הדת היחידה המעלה על נס הן את הלימוד והן את המעשה. המעשה הוא העיקר, שכן בו בא לידי ביטוי תפקידו של האדם בתיקון העולם. אולם מאידך, גם הלימוד הוא העיקר, כי הוא יוצק את המשמעות ואת הכוונה במעשה הפיזי. מעשה שבלעדי הכוונה, אין לו משמעות והוא ריק מתוכן.

וכך, בית המדרש הישן/חדש והתוסס, הוא מקור האנרגיה הרוחנית של עם ישראל. ובו יש לימוד תורה יומם ולילה. לימוד שגם מעודד עשייה וגם מכווין ומדייק אותה תוך הגדרת הרצוי, המותר והאסור. עשייה פרטית, קהילתית, ציבורית ולאומית, בכל שטחי החיים.

הגמרא במסכת מכות מספרת על אנשי בבל שנהגו לקום בפני ספר תורה מפני הכבוד, אך לא קמו בפני תלמידי חכמים (כב, ע"ב). ועל כך מכנה אותם הגמרא בשם טפשים.

וכל כך למה?!

כי מעלת האדם שעמל, למד ו"קנה" את התורה ומקיים אותה ותורת החיים בקרבו ומדריכה אותו בחייו, אינה פחותה ממדרגת ספר התורה. כי ספר התורה הוא הרעיון והתיאוריה ואילו "איש המעלה", מסמל גם את הלימוד וגם את המעשה.

לפני כמה ימים איבדה העיר רחובות את רב העיר – הרב שמחה הכהן קוק זצ"ל. איש ששילב בחייו לימוד ומעשה, הנהגה ותיקון עולם. האיר פנים לכל אדם באהבה רבה ופעל רבות בכל תחומי החיים: קירוב לבבות, חינוך, לימוד תורה, כשרות, שבת, שמיטה, עידוד העליה מחבר העמים, מאבקים למען ארץ ישראל ועוד ועוד. אדם שמי שזכה להכיר אותו, ממש הרגיש שהוא ממש "ספר תורה" חי ומהלך, כדברינו.

"נקודה טובה" – מסע בשבילי הרוח של עם ישראל

אני רב רק של יום אחד, אמר לי פעם, כשפגשתי אותו בביתו בשעת לילה מאוחרת. כל פעם אחרי יום גדוש של לימוד, עשייה ופעילות, אני מחליט שדי, זהו זה, אני לא יכול יותר. אני פורש. ואז אני אומר לעצמי, רק עוד יום אחד... וכך "משך" הרב את עשייתו הברוכה מיום ליום והיה מנהיגה הרוחני של עירנו, במשך חמישים שנה.

ביום ראשון הקרוב, יחול חג השבועות – חג מתן תורה. חג בו אנו זוכים בכל שנה מחדש להשפעה רוחנית של מתן תורה (מעין המאורע הגדול של מתן תורה) וכל אחד מוזמן לבוא ולקבל... ובידינו הדבר.

הבה נקבל השנה שוב את התורה מתוך ההבנה והידיעה כי היא אוצר נשמתנו, בבחינת: "כי הם חיינו וארץ ימינו ובהם נהגה יומם ולילה".

ומתוך תפילה שנזכה "ללמוד וללמד לשמר ולעשות ולקיים, את כל דברי תלמוד תורתך באהבה" (מתוך התפילה).

מברכת את כל עם ישראל

מה טוב

לכניסה או להסרה מרשימת התפוצה (במייל ו/או בווטסאפ), ניתן לפנות למייל: rothmoshe@gmail.com

ארכיון "נקודה טובה": http://www.pirsuma.com/nekuda_tova

נא לשמור על קדושת הגליון ולהכניסו לגניזה לאחר השימוש.

יש לך הערה או הארה? אשמח לקבל למייל הנ"ל. **אהבת? הפץ בין חבריך.**